

ΗΜΕΡΙΔΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ**«Όταν μας άφησε η θάλασσα...»****Μια ιστορία βασισμένη σε πραγματικά γεγονότα από την Κύπρο του 1974**

Η δημιουργική αξιοποίηση του ιστορικού μυθιστορήματος “Όταν μας άφησε η θάλασσα” στην τάξη:
Διασταυρώσεις, Προσεγγίσεις, Θέματα

Σάββατο, 28 Σεπτεμβρίου 2024, 08:30 π.μ. – 12:45 μ.μ.**Πανεπιστήμιο Frederick****ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**

8:30 - 9:00	Εγγραφές - Έκθεση βιβλίου (Η έκθεση βιβλίου θα είναι ανοικτή καθ’ όλη τη διάρκεια της Ημερίδας)	Χώρος Εργαστηρίων
9:00 - 9:30	Χαιρετισμοί Δρ Άννα Κουμπάνου, Συγγραφέας, Εκπαιδευτικός, Ερευνήτρια Κα Αίγλη Τούμπα, Βιβλιοπωλείο Rivergate Κα Αναστασία Φρειδερίκου, Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Frederick	Χώρος Αίθουσα Τάσος Παπαδόπουλος
9:30 - 10:30	Εισήγηση: «Τραύμα και επούλωση μέσα από τις ιστορίες και τις λέξεις: Όταν μας άφησε η θάλασσα» – Δρ Έλενα Ιωαννίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Κύπρου Οι εμπυχωτές/εμπυχωτρίες μιλούν για την προσέγγιση και τα εργαστήριά τους – Δρ Άννα Κουμπάνου, Δρ Νάνσια Κυριάκου, Δρ Τερέζα Μαρκίδου, Δρ Δέσπω Πασιά, Δρ Λούκας Περικλέους, Δρ Πολυξένη Στυλιανού Παρουσίαση Προγράμματος: Δρ Χρυσάνθη Κάτζη	Χώρος Αίθουσα Τάσος Παπαδόπουλος

10:30 – 11:15	Διάλειμμα	
11:15 - 12:45	Παράλληλα Εργαστήρια	
Εργαστήρι 1 Δρ Άννα Κουμπάνου Αίθουσα:21	Τίτλος: «Όταν έχεις μια ιστορία είναι καλό να τη μοιράζεσαι...» Ιστορίες στο βιβλίο «Όταν μας άφησε η θάλασσα» Περιγραφή: Στο εργαστήρι αυτό θα μιλήσουμε για τη διαδικασία συγγραφής του βιβλίου 'Όταν μας άφησε η θάλασσα' και για τη σημασία των ιστοριών. Επίσης, θα συζητήσουμε για τους τρόπους και τις τεχνικές μέσω των οποίων το βίωμα μετατρέπεται σε λογοτεχνία, ενώ θα διερευνήσουμε ρουτίνες, πρακτικές και ιδέες για πρότζεκτ, μέσω των οποίων τα παιδιά κάθε τάξης μπορούν να συλλογιστούν πάνω στο ατομικό ή οικογενειακό ή ιστορικό βίωμα και να γράψουν βασισμένα σε αυτά. Βιογραφικό: Η Άννα Κουμπάνου είναι συγγραφέας, εκπαιδευτικός, Λειτουργός του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου (Συντονίστρια του Δικτύου Φιλαναγνωσίας), Διδάκτωρ της Φιλοσοφίας της Παιδείας (UCL Institute of Education, University College London), με πλούσιο ερευνητικό έργο σε θέματα εκπαίδευσης, παιδικότητας, γραμματισμών, λογοτεχνίας, τεχνολογίας κ.ά. Υπήρξε η υποψήφια της Κύπρου για το διεθνές βραβείο Χανς Κρίστιαν Άντερσεν για το 2022 και το 2024. Έχει βραβευτεί μεταξύ άλλων με το Κρατικό Βραβείο της Κύπρου (2005, 2010), από τον ΚΣΠΝΒ, από το περιοδικό <i>Αναγνώστης</i>, από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, κ.ά.	
Εργαστήρι 2 Δρ Νάνσια Κυριάκου Αίθουσα:22	Τίτλος: «Δύο πλεξούδες ταυτότητα» Περιγραφή: Πλέκοντας τις πτυχές της δημιουργίας, ανασύνθεσης και επίδρασης της ταυτότητας μέσα από το βιβλίο 'Όταν μας άφησε η θάλασσα'. Το εργαστήρι θα εξετάσει έννοιες όπως η υβριδική ταυτότητα και η κριτική διαπολιτισμική εκπαίδευση. Οι συμμετέχουσες θα αναλύσουν αποσπάσματα σε ομάδες περιστροφής, θα συμμετάσχουν σε debate, που θα συνδέσει λογοτεχνικά θέματα με την ιστορία και την τρέχουσα κοινωνική πραγματικότητα, αλλά και σε δραστηριότητα εφαρμογής στρατηγικών καλλιέργειας διαπολιτισμικών δεξιοτήτων. Τέλος, θα συζητηθεί η επίδραση της λογοτεχνίας στην εκπαιδευτική πρακτική και η σημασία της στην προώθηση της ενσυναίσθησης και της κριτικής σκέψης. Βιογραφικό: Η Δρ Νάνσια Κυριάκου είναι Λέκτορας στο Πανεπιστήμιο Frederick. Συντονίζει το έργο Erasmus+ KA2 «Reinventing Mainstream Classrooms» και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Διαπολιτισμικές Σπουδές και Ελληνικά ως 2η/ξένη γλώσσα». Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τη διδασκαλία γλωσσών, τη διαγλωσσικότητα και τη διαπολιτισμικότητα. Έχει δημοσιεύσει ακαδημαϊκά άρθρα, κεφάλαια σε βιβλία και έχει αναπτύξει εκπαιδευτικό υλικό για την εκμάθηση ελληνικών για διάφορες ηλικιακές ομάδες.	

Εργαστήριο 3 Δρ Πολυξένη Στυλιανού Αίθουσα:24	Τίτλος: Πολλαπλές Απώλειες και Πένθος της Προσφυγιάς: Σιωπηλές Ιστορίες Παιδιών και Δρόμοι Ανθεκτικότητας Περιγραφή: Σκοπός του εργαστηρίου είναι να προσεγγίσουμε τις πολλαπλές απώλειες των παιδιών προσφύγων μέσα από τα γραφόμενα της Κατερίνας, της πρωταγωνίστριας του βιβλίου «Όταν μας άφησε η θάλασσα». Με τη χρήση συμβόλων, θα απεικονίσουμε τις απώλειες αυτές, το απαξιωμένο πένθος των παιδιών, καθώς και την ανθεκτικότητά τους, δημιουργώντας ατομικά κολάζ. Αυτά τα κολάζ θα αποτελέσουν τη βάση για συζήτηση σχετικά με τη συλλογικότητα του πένθους, αλλά και τη μοναδικότητα της προσωπικής εμπειρίας του καθενός. Βιογραφικό: Η Δρ Πολυξένη Στυλιανού είναι εκπαιδευτικός δημοτικής εκπαίδευσης και πιστοποιημένη θανατολόγος από το Association for Death Education and Counseling. Είναι, επίσης, εκπρόσωπος του Association for the Study of Death and Society στην Κύπρο και μέλος του Compassionate Schools European Learning Network. Ειδικεύεται στην Παιδαγωγική της Απώλειας και του Πένθους και προσφέρει σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς και γονείς. Το ερευνητικό της έργο έχει δημοσιευτεί σε διεθνή περιοδικά, κεφάλαια βιβλίων και παρουσιάσεις συνεδρίων.
Εργαστήριο 4 Δρ Τερέζα Μαρκίδου Αίθουσα:25	Τίτλος: «Όταν τους άφησα...» Μία πολυαισθητηριακή αφήγηση της θάλασσας Περιγραφή: Μέσα από την προσωποποίηση της θάλασσας, οι συμμετέχοντες/ συμμετέχουσες στο εργαστήριο θα εξετάσουν αποσπάσματα του βιβλίου και θα τα αναδιηγηθούν από την οπτική γωνία της θάλασσας, η οποία είναι μάρτυρας τόσο ιστορικών όσο και προσωπικών αφηγήσεων. Μια θάλασσα που παρασέρνει, οδηγεί, κρύβει μυστικά και πράγματα, παρηγορεί, αφουγκράζεται, ενώνει και χωρίζει. Οι συμμετέχοντες/ συμμετέχουσες θα συζητήσουν για τη δύναμη των χρωμάτων στο να εκφράζουν συναισθήματα και θα αξιοποιήσουν αποσπάσματα του βιβλίου για να αποδώσουν με χρώμα τις συναισθηματικές καταστάσεις των ηρώων. Τέλος, θα παρουσιαστεί η τεχνική 'rouing paint', όπου θα κληθούν να δημιουργήσουν το δικό τους έργο τέχνης, τη δική τους «θάλασσα συναισθημάτων» σε μικρό καμβά. Βιογραφικό: Η Δρ Τερέζα Μαρκίδου είναι εκπαιδευτικός Δημοτικής και Σύμβουλος στις Εικαστικές Τέχνες στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Εργάζεται επίσης σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου (Erasmus + KA2 «SciArt - Promoting 21st-century skills through an inclusive STEAM approach to Cultural Heritage»). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν στη διδακτική μεθοδολογία των εικαστικών τεχνών στο σχολική εκπαίδευση, στην ερευνητική αξιοποίηση αρχείων, στη διαπολιτισμική εκπαίδευση διαμέσου των τεχνών και στα οφέλη των δημιουργικών συνεργασιών με καλλιτέχνες. Έχει δημοσιεύσει ακαδημαϊκά άρθρα σε ερευνητικά περιοδικά και κεφάλαια σε επιμελημένους τόμους, ενώ έχει αναπτύξει ποικιλόμορφα προγράμματα, τα οποία έχουν παρουσιαστεί σε διεθνή συνέδρια.
Εργαστήριο 5 Δρ Δέσπω Πασιά Αίθουσα:26	Τίτλος: «Ιστορίες που κρέμονται από μια κλωστή» Περιγραφή: Το εργαστήριο βασίζεται σε φωτογραφίες από τη μετάβαση και διαμονή των προσφυγόπουλων από την Κύπρο στην Ελλάδα. Αντλώντας από το βιβλίο εργαλεία με τα οποία τα παιδιά επιχειρούν να αντιμετωπίσουν τις συνθήκες που διαμορφώνει για αυτά ο πόλεμος και μελετώντας εικαστικά έργα που συνδυάζουν τη φωτογραφική και την κεντητική τέχνη, θα διερευνήσουμε θεωρητικά και πρακτικά πώς οι συλλογικές, αλλά και πολύ διαφορετικές ατομικές εμπειρίες σε μια τάξη μπορούν να μετατραπούν σε κριτική συνάντηση των εικαστικών τεχνών με ένα ιστορικό μυθιστόρημα. Το εργαστήριο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις Εικαστικές Τέχνες.

	Βιογραφικό: Η Δρ Δέσπω Πασιά είναι εκπαιδευτικός εικαστικών τεχνών και σύμβουλος μουσειακής αγωγής του ΥΠΑΝ. Σχεδιάζει και εφαρμόζει εκπαιδευτικά προγράμματα για την πολιτιστική κληρονομιά με ψηφιακά και αναλογικά εργαλεία και έχει ερευνήσει τη σχέση ιστορικών φωτογραφιών με τη συλλογική και ατομική εμπειρία παιδιών. Σχεδιάζει υβριδικές εκθέσεις και πρότζεκτ με ειδικό ενδιαφέρον στις φωτογραφικές συλλογές και αρχεία.
Εργαστήρι 6 Δρ Λούκας Περικλέους Αίθουσα:27	Τίτλος: «...μια ερώτηση που βούιζε μέσα στο κεφάλι μου» Περιγραφή: Στο βιβλίο «Όταν μας άφησε η θάλασσα» η κεντρική ηρωίδα έχει μια ερώτηση την οποία δεν εκφράζει σε κανένα. Αυτή είναι μια ερώτηση που ούτε η κυπριακή ιστοριογραφία έχει προσπαθήσει να απαντήσει μέχρι σήμερα. Γιατί πολλές οικογένειες προσφύγων άφησαν τα παιδιά τους να ταξιδέψουν ασυνόδευτα στην Ελλάδα μετά την εισβολή του 1974; Το εργαστήρι θα δώσει την ευκαιρία στις συμμετέχουσες και τους συμμετέχουσες να εμπλακούν σε μια σειρά δραστηριοτήτων οι οποίες επιδιώκουν να δώσουν στα παιδιά την ευκαιρία να αναζητήσουν απαντήσεις μέσα από το ίδιο το βιβλίο, τη μελέτη αντίστοιχων φαινομένων σε άλλα ιστορικά συγκείμενα (στο παρελθόν και το παρόν) αλλά και μέσα από τη βιωμένη εμπειρία των ανθρώπων γύρω τους. Βιογραφικό: Ο Δρ Λούκας Περικλέους είναι εκπαιδευτικός Δημοτική Εκπαίδευσης και Λειτουργός Αναλυτικών Προγραμμάτων Ιστορίας στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τις ιδέες ιστορικής ενσυναίσθησης παιδιών και ενηλίκων, την επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών που διδάσκουν Ιστορία, τον ρόλο των ΤΠΕ και διαφόρων μορφών μυθοπλασίας στη μάθηση στην Ιστορία, τη διδασκαλία συγκρουσιακών θεμάτων στην Ιστορία και τη φιλοσοφία της Ιστορίας. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους. Συμμετείχε επίσης στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της Ιστορίας.

Οργανωτική Επιτροπή

Δρ Άννα Κουμπάνου, Συγγραφέας, Εκπαιδευτικός Ερευνήτρια
Αίγλη Τούμπα, Βιβλιοπωλείο Rivergate
Αναστασία Φρειδερίκου, Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Frederick
Χριστίνα Καραολίδου-Τσιαττάλα, Communication & Outreach Service, Πανεπιστήμιο Frederick